

Inserati se sprejemajo in velja trlistopna vrsta:

8 kr., če se tiska 1krat,
12 " " " " 2 "
15 " " " " 3 "

Pri večkratnem tiskanju se cena primerno zmanjša.

Rokopisi

se ne vračajo, nefrankovana pisma se ne sprejemajo.

Naročnino prejema opravištvu (administracija) in ekspedicijska na Dunajski cesti št. 15 v Medijatovi hiši, II. nadstropji.

SLOVENEČ.

Političen list za slovenski narod.

Po pošti prejemati velja:

Za celo leto . . . 10 gl. — kr.
Za pol leta . . . 5 " — "
Za četrt leta . . . 2 " 50 "

V administraciji velja:

Za celo leto . . . 8 gl. 40 kr.
Za pol leta . . . 4 " 20 "
Za četrt leta . . . 2 " 10 "

V Ljubljani na dom pošiljan velja 60 kr. več na leto.

Vredništvo na Dunajski cesti št. 15 v Medijatovi hiši.

Izhaja po trikrat na teden in sicer v torek, četrtek in soboto.

Sv. Peter in Garibaldi.

Kako pa ta dva skupaj prideta? Ali ni to kakor beli dan in črna noč, kakor zlata nebesa in žepni pekeli — No, na svetu je vse mogoče!

Izvrsten spis ima rimska „Voče“ 3. julija. Napis se glasi: Sv. Peter in Garibaldi. Čudna je sestava teh imen vstrie, krivi pa so laški framasoni, ki so se predrzovali Garibalda s Petrom primerjati, ali v vrsto njegovo staviti. Obhajal se je god ss. Petra in Pavla letos v Rimu z velikimi slovesnostmi in „Voče“ meni: da tisti časniki, ki so v pogrebu Garibaldovem vidili smrt katoličanstva, odpad Rimljanov, pa zmagovalje svoje novo stesane vere, so se v god ss. Petra in Pavla lahko prepričali, da v Rimu še živi vera, še zmago obhaja sv. Peter in pa vera dedov in njihovih mlajših. Nezmerena bazilika sv. Petra s silovitim številom katoliških obiskovalcev je odgovorjala na ne-pametna bahanja prostomišljajstva.

Francoski bogotajci in filozofi so svoje dni ravno to govorili, kar dandanes pravijo rudečkarji in prostomišljaki. Boullanger je mislil, da je sv. Petra overgel, kakor kako basen; in glejte, sv. Peter ima mogočni svoj obstoj, kdo pa se še spominja Boullangerja?

Dan danes so na mesto sv. Petra hotli nastaviti Garibalda. Stare čenče! V preteklem stoletju so ga hotli namestiti z Marat-om (nerramno in klavsko človeško pošastjo); toda za bogoskrunskimi obhodi, v katerih se je prepevalo srce Maratovo in so ga vstrie stavili prečesnemu Sercu Jezusovemu, je v malo letih vse zginito; Marat je danes prazno ime,

pristudeno ime, ime hudodelnikovo. Kdo se zdaj spominja dneva njegove smrti? — In Larevelliere-Lepouse, prvi „pontifex“ novega čiščenja svobode — koliko je imel naslednikov?

Koliko šuma je bilo pretekle dni o Garibaldju, mislili so, da so Rim sv. Petra spremenili v Rim prostomišljajstva, v Rim Garibaldov; dejali so svojemu novemu maliku naj častitljiva imena, nazvan je bil Kristus, Odrašenik, Mesija. (Tudi mojster Lucifer je hotel svoje dni Bog biti!) To pa ni nič novega. Mislil se je Garibaldi kakor nekaka ideja, ki se je na prvo imenovala Smon Magus, potem pa v drugem kalupu — Voltaire. Tudi Voltaire je imel podobne časti, celo eden novošegnih cesarjev se je znižal njegovo srce vkovati v zlato in drage kamne; pa kaj to pomaga? V Parizu ima vse boljši stalnost spomin Genovefe, tudi še Joane d' Ark, kakor pa spomin brezbožneža, ki se je ustil s šesterimi ljudmi podreti to, kar je sv. Peter z enajsterimi tovarši storil!

Nu, Garibaldi je pa le bil Voltaire djanjs, kakor je Voltaire bil Garibaldi misli (ideje); eden in drugi neprijatelj duhovnov in Boga katoličanov; eden in drugi na naj višji stopnji zoperkerščanskega sektirstva, kakor božanstvi moljena. Toda koliko časa je trajalo malikovanje v prid Voltaire-u? Kdo se meni še za dan njegove smrti? Kdo se spominja smrtnega dré Rousseau-ega, D' Holtbach-ovega, Freret-ovega, Dupuis-ovega, vse tiste vrste bogokletnežev, ki so se pčhali v nič djati Kristusa in sv. Petra; končali pa so z ropotom, kateri je vse zlagoma zginit in se v smrtni tihoti zgubil.

Koliko njih izmed sedanjega naroda bi se kmalo le s trudom še spomnilo dneva Garibaldove smrti! In vendar pa — ni ga Rimljana, ne Italijana, tudi ne olikanega človeka na svetu, kateri bi se kar precej ne spomnil smrtnega dneva sv. Petra.

Že osemnajst sto lét je, kar se dva Rima med seboj vojskujeta; eden je vedno pod vodstvom Petrovim, drugi pod vodstvom ljudi, ki vstanejo, buče in gredó; eden je stanoviten v nauku, drugi vedno spremenljiv, vešast. Letega glava je bil današnje dni Garibaldi; čegav pa je on bil naslednik. Kdo mu je bil izročil verhovno oblast, kakošno dolgo vrsto predhodnikov more on postaviti proti prečudni vrsti, ki sega od sv. Petra nepretrgana do Leona XIII, v katerem dalje živi sv. Peter. Kdo pa v Garibaldju dalje živi? . . .

Peter je na podrtinah poganekih vrah vstanovil v Rimu versko edinstvo z besedo, jo posvetil z mučenstvom, zapečatil s svojo kervjo, on je zatrl trinoštvo, z redom povzdignil človeka, ker ga je zopet Bogu v naročje pripeljal, dal zopet blago vrednost ženi, ker iz orodja spačenosti, iz žertve strasti jo je spremenil v čedno tovaršico človeku, služabnico prijetne in pobožne ljubezni, v tolažnico junaštva, ognjiše vere, angela družine. Garibaldi pa na razvalinah vere hoče vstanoviti zanikanje, tajbo vere, punt zoper Boga Kristusa, trinoštvo in razpreženost; v blato znižuje človeka, ker ga Bogu iz naročja trga, strmoglavi pa ga v naročje materije (grudomolstva); zaničljivo dela ženo, ker jo loči od družine in jo verže na ulice, na očitni trg, v vihar političkega življenja — to nežno bitje, katero je Bog stvaril

Spomini na veliko slovansko romanje v Rim l. 1881.

(Spisuje M. Mihaeljev)

V Ankoni ali kakor govoré Hrvatje v Jakinu; noč brez spanja in zakaj? odtok v Laureto in nazaj 29. junija.

(Dalje.)

Vse to čudno obnašanje gostilničarja zbudi v nas neprijetne občutke. Spomnil sem se v tej priliki opomina nekega znanca, ki je bil že pred leti Italijo obiskal, da je treba dobro paziti, v kakošni gostilnici se ima prenočiti. Zarad tega poprosimo gospodarja, naj nam dá eno večjo spalnico za 5 oseb, ker nismo hotli biti razdruženi po noči. Odkáže nam res sobo pa le s 3 posteljami, pa ena postelja je bila dovolj velika za 3 osebe. Mi smo bili tega zadovoljni, da smo le skupaj ostali, saj smo bili vsi zdravi korenjaki. Potrebni pa smo bili počitka, ker nismo že 2 noči pred skoraj nič spavali, — in vendar ga jez, in še en tovarš nisva tu našla. Gospodar nam je s cer dal ključ od sobe, da se lahko zaklenemo, ali kmali, ko gre eden naših tovaršev na stran, opazi in sliši nekaj sumljivega, ter nam vr-

nivši se ves prehvapljen naznani, kaj in kako. Jaz mu nisem hotel brž verovati in tudi drugi so se mu posmehovali, češ da ne razume dovolj laščine jakinskega narečja, in da naj gremo brez skrbi h počitku. Ker pa previdnost nikoli ne škoduje, in je zbuvalo že pred obnašanje in govorjenje gospodarja sum v meni in drugih tovarših, ki so vsi umeli laščino razumne enega, rečem jaz, da bi bilo dobro se prepričati o stanju in lastnosti te naše spalnice. Ogledujemo in tipamo rahlo po stenah, ki so bile barvane, ter najdemo v ne malo začudenje v kotu blizo okna male skrivne vratica, z malo ključavnico. Ko jih rahlo otipamo, vidimo da so sicer malo pripete pa zaklenjene, kajti na poskušnjo s prstom, so se vdale, — znamenje sumljivo! Bodi si kar koli, sklenemo — bila je ravno polnoči, — da zarad previdnosti čujeva saj dva, a ostali trije pa naj le lepo spavajo. Jaz, akoravno zlo potreben počitka, kakor vsi ostali, se ponudim, da hočem s svojim tovaršem, ki je bil nekaj, brambovec — vojak, in ki je imel seboj revolver, celo noč čuti. Ker sem že slišal in čital, kako so že večkrat potnike okradli, se mi pač ni ljubilo spati, tudi krv mi ni tega tega pustila.

Tovaršu brambovcu rečem, naj nabaše revolver s 6 streli in naj bode na vsaki slučaj pripravljen, potem zadenem odklenene skrivne vrata z dvema stoli in tako sva jaz s palico v roki, moj prijatelj pa z revolverjem stražila pri oknu celo noč. Pustila sva tudi luč goréti, ter storila obljubo, ako nas varuje Bog in Mati Božja ovega zlega na tem romanju, da bodeva v ta namen šla enkrat maševat na božjo pot h materi Božji na V., kar sva potem, ko se je naše romanje brez posebne nezgode svršilo, tudi res dopolnila.

Razsvitljava mesta je prav borna, luči plinove so zlo redke, celo noč gledaje skoz okno, nisva vidila ne ene ponočne straže ali policaja memo te osodopolne gostilne iti, kdo bi ne bil, saj zarad previdnosti čul? Nebo je bilo jasno, tako da smo lahko gledali ono lanjsko zvezdo repatico in med raznimi pogovori s tovaršem je — hvala Bogu — brez vse nezgode minula ta za nas dolga noč, akoravno je v tem času najkrajša. Pa ko bi ne bila čula, Bog vé, kaj bi se bil utegnilo zgoditi? Na vsak način sva prav storila, da sva čula, kar so lahko opazili tudi v bližnji sobi. Zjutraj plačevaje račun, smo bili v sumu še bolj po-

za domače življenje; umazal jo je s sektirskimi strastmi in besnostmi; namesto ljubeznjive podobe mučenice ji je podtaknil besno podobo petrolejke (požgavke) . . .

Shod kranjskega obrtnega društva.

Govor gosp. Kluna se glasi:

(Dalje.)

Glavna skrb, ki je obrtniški odsek pri tej zadevi vodila, bila je toraj obrnjena na dve reči:

1. Da se postava kolikor nar bolj hitro mogoče pretrese in dovrši; in 2. da se dovrši v smislu in po željah izrečenih od obrtnikov samih.

Gledé prve točke mislila je večina, da bode reč naj hitreje dovršena, ako se odsek deli v tri pododseke, katerih vsakemu se izroči primeren del obširne postave v pretres. To se je zares tudi zgodilo. Izvoljeni so bili 3 pododseki po 8 udov, in vsaki si je izbral poročevalca, ki je imel staviti svoje predloge in nasvetovati potrebne premembe. Toda ti pododseki niso imeli zaželenega uspeha; posvetovanje kar ni moglo iti spod rok; manjšina je pri vsakej važnejši reči oporekala in zahtevala zaslišanje izvedencev, ali je pa naj imenitnejše določbe pustila nerešene, češ, da je treba prej vediti, kaj da je v tej ali uni reči sklenil kak drugi pododsek. Posvetovanje je bilo toraj jako zamudno, in ker je bila večina prepričana, da bode manjšina vse v pododsekih sprožene ugovore in pomislike še enkrat ponavljala v celem odseku in tako reč le še bolj zavlekla, sklenilo se je precej jeseni, ko se je bil državni zbor k zadnji sesiji sošel, da naj se pododseki razrešijo in naj se za vso postavo voli en sam poročevalec, kteremu naj se pusti nekaj tednov časa, da zamore postavo dobro preštudirati in odseku staviti svoje predloge. Izvoljen je bil za ta silno težaven posel moravski poslanec grof Belcredi, ki je rešitvi tega vprašanja posvetil vse svoje moči, in po neumornem prizadevanji odseku podal svoje nasvete. Odsek je od tistega časa t. j. od konca januarja t. l. do konca maja, izvemši velikonočne počitnice imel skoraj vsaki dan seje, ki so po javni seji zvečer večidel po 3 do 4 ure in še več trajale pozno v noč do 10. ali 11. ure. Vendar pa je šlo posvetovanje silno počasi naprej, ker je imela manj-

šina pri vsaki še teko nedolžni reči svoje pomislike, in jo je obravnavala na dolgo in široko. Večina je sprevidela, da na tak način postava letos ne bode dovršena, ako bode hotla pretresti vse oddelke predloženega načrta, in da bodo morali obrtniki še dalje trpeti revščino in pomanjkanje, ako se reč drugače ne zasučje. Zato je pritrdila nasvetu g. poročevalca grofa Belcredija, da naj se letos kot posebna postava državnemu zboru izročé najvažnejši deli predložne postave, ki so takorekoč temelj in podlaga vsega obrtniškega reda, drugi oddelki pa naj pridejo na vrsto pozneje.

Mislila je, da je bolje, ako se z važnejšimi rečmi precej prične, kakor da bi mogli obrtniki zaradi nekterih ne tolikanj važnih določb morda še leta in leta čakati na oboje. Manjšina pa je ostala dosledna ter je še zadnji večer, ko je bila obravnavana o prvih 5 glavnih delih ob 3/4 11. uri dovršena, vnovič (ne vem že kolikokrat) zahtevala, naj se dovršeni paragrafi ne izročé še državnemu zboru, dokler ne bodo rešeni še drugi paragrafi obrtniške postave. Ni mi treba še posebej omenjati, da je bil ta nasvet, kakor vsi prejšnji enaki, od večine zavržen.

Drugo vodilo večine obrtniškega odseka je bilo, vatreči zahtevam obrtnikov in ravnati se kolikor mogoče po njihovih željah. Te svoje želje in zahteve pa so obrtniki izrazili v mnogih peticijah do državnega zbora, kteremu jih je došlo 383, in pa na raznih obrtniških shodih, zlasti pri velikem shodu na Dunaju 15. novembra l. 1881, kterega se je vdeležilo okoli 3000 obrtnikov iz vseh dežel in raznih narodnosti obširnega našega cesarstva. Svoje želje so izrazili v resoluciji, obstoječi iz 11 točk, ki so jo v prevdarek izročili tudi državnemu zboru.

V vseh peticijah in resolucijah so obrtniki zahtevali premembe dosedanje postave zlasti v dveh glavnih načelih.

1. Vpeljejo naj se obligatorične zadrage, h katerim vsak samostojni obrtnik že sam po sebi pristopi, kakor hitro prične delati na svojo roko.

2. Kdor hoče izvrševati kako rokodelstvo, mora dokazati, da se ga je izučil in ga tudi dalj časa kot pomočnik opravljal.

Te dve reči ste ravno nasproti dosednji postavi, ki vsaj dejansko ni velevala obliga-

toričnih zadrug, in je dovoljevala razna obrtniška podvzetja slehernemu, ki je hotel, da je le plačal svoj patent. Da so ljudje dobivali vsled tega slabe izdelke, da so pošteni obrtniki imeli neizmerno škodo po takih šušmarjih, da so mnogi taki pričetniki, ki so mislili, da jim bodo kar pečena pišeta v usta letela, ako vzamejo patent, čez par mesecev zopet prišli na kant, itd., kaj je to brigalo druge, ki jih to nič ni bolelo? Vsakdo je imel priliko pričeti vsaktero obrtnijo, to jim je bilo dovolj, to je bila naj večja svoboda, in svoboda je njih glavno načelo, akoravno je ta svoboda marsikterega spravila na beraško palico.

Zato pa tudi niso hotli izvršiti 7. poglavja dozaj veljavne postave, ki velevala obligatorične zadrage. Ko bi se bil dejansko izvršil ta oddelek, bi bile zadrage marsikako napako in zlo odpravile, ki je trlo obrtniški stan. Zlasti bi obrtniška svoboda ne bila mogla tako lepo cveteti in tako žalostnega sadu roditi. Zato se je pa izvršitev tega poglavja vendar pustila, kakor da bi ga v postavi ne bilo, razne svobodne zadrage so ostale in nove obligatorične so se mrzile obrtnikom samim, ker je postava zaukazovala, da se imajo raznotera obrtnijstva posilno spojiti v eno zadrugo. Tega pa marsiktera obrtniška zadruga ni hotla, zlasti ako je imela kaj premoženja, katero bi bilo na ta način prišlo tudi drugim obrtnijam na korist, s kterimi bi se bili imeli združiti v eno zadrugo. Tako je tedaj postava v tem oziru ostala samo na papirji; hotli so jo l. 1861 celo popraviti in osnovati svobodne zadrage, ki bi se bile s svobodno obrtnijo bolj vjemale, pa k sreči je dotični predlog zginit iz državne zbornice in se zgubil, da ne vedó kam.

Pri novi postavi se je vidilo, da je treba obligatorične zadrage obdržati. To se je tudi zgodilo, se ve da s silnim trudom, ker je manjšina na vso moč zagovarjala svobodne zadrage. Teda obrtnijstvo potrebuje trdnega reda, da bode moglo napredovati, potrebuje vsestranske vredbe, in te zamorejo dati le obligatorične obrtniške zadrage. Le na ta način bode mogoče dobiti pravo zastopništvo obrtniškega stana, kteri ima pri dosedanjih kupčijskih zbornicah jako malo zavetja, ker večina kupčijskega oddelka večidel gleda na svoje koristi, ki so koristim obrtniškimi dostikrat ravno nasprotne. Ko bodo obligatorične zadrage osnovane, se bode samo po sebi pokazalo, da se morajo obrtniške kamore ločiti od kupčijskih in osnovati same ze se. In ker ustava kupčijskim in obrtniškimi kamoram dovoljuje lastne zastopnike v deželnih in državnem zboru, bode obrtniški stan vsaj zares v teh dveh postavodajalnih zborih imel svoje zaupne moče. Tako bodo toraj obligatorične zadrage za obrtniški stan najboljše volilna prememba, ki si jo zamorejo misliti, ker ne bodo prišli nikdar v nevarnost, da bi zaradi drugih volilcev njihovi kandidatje ostali na cedilu.

Da morejo pa obrtniške zadrage delovati na korist obrtnijstvu, imeti morajo poleg svojih dolžnost tudi svoje pravice. V novi postavi se jim je takih pravic mnogo pripoznalo.

Govoriti imajo med drugim:

Pri razsodbah o obrtniškimi podvzetjih (§ 1), pri dokazih, da je kdo zmožen za samostojno rokodelsko obrtnijstvo (§ 24), pri določevanju obsežka in uživanja obrtniških pravic (§ 36) in maksimalnih tarifov (§ 49); njim pripada vravnava razmer med mojstri in pomočniki, kakor tudi razmer rokodelskih učencev, določevanje učnih in pomočniških let, po-

trjeni, da ni bilo ravno nepotrebno naše čuvanje. Akoravno nam je gospodar ratal vino 2krat dražje, kakor ga drugim toči, — kar sem zvedel pozneje, — in si je to malo postrežbo še posebej vračunal, ni mi hotel dati iz laških bankovcev 70 centezimov vun, kteri so mi šli. Postaja je bila blizu, ko pa hočemo pač tje iti, prideta ona voznika, ktera sta nas prejšnji večer pripeljala v to gostilno, rekši, da smo jima vkazali, naj prideta po nas. Da to ni res, je bilo zastoj ugovarjati. Postavita se toraj na vrata, ter nas ne pustita vun iti, rekši, hočemo ali nočemo se z njima peljati, njima je vse eno, pa plačati vendar jim moramo, češ da smo jima lahko prejšnji večer vkazali po nas priti. —

Ker z Lahi se ni šaliti, in sta imela oba obraze laškimi brigantom podobne, smo se morali vdati zaradi sigurnosti, kajti sicer bi se bilo utegnilo kaj nevgodnega pripetiti. To je zopet dokaz laškega poštenja! Plačamo toraj in se odpeljemo na kolodvor, da smo se le teh nezramnežev rešili. Na kolodvoru najdemo že vse polno českih romarjev prišlih na 2. lojdovem parniku „Stribulu“, po noči (ne

„Sultanu“, kar je bila pred pomota, kteri so bili namenjeni z nami v Laureto. To je bila za nas zares „vigilia“ h prazniku sv. Petra in Pavla, kaj ne? Poljski romarji in nekaj slovenskih je odšlo pa že prejšen večer ob 10. uri v Rim, kmalo potem, ko so se pripeljali s prvim lojdovim parnikom „Maxom“ v Jakin. Poljski so namreč nameravali nazaj gredé Laureto obiskati, kakor so potem tudi res storili. Na kolodvoru počakamo kako 1 1/2 uro do vlakovega odhoda v Laureto. Od tod smo morali za pot tje in nazaj posebej plačati, namreč po 3 lire in 5 centezimov v II. razredu od sebe. Na Laškem meri namreč vsak, tudi vradniki, kako bi ptujce popotnike ožulili ali ogoljufali. Tako se je tudi tu mojemu tovaršu zgodilo. Ko je plačeval kasirju za vse potere, ni imel ravno toliko drobiža pri sebi. Ponudi mu toraj v naglici en srebrn avstrijski goldinar. Pri vun dajanju pa ga ta vradnik ogoljufa za 80 soldov. Vse zastoj je bilo ugovarjanje, ker je bila prevelika gnječa romarjev.

(Dalje prih.)

trebnih poskušanj, potrjevanje spričeval itd.; dalje smejo napraviti zaloge ali skladišča potrebnega blaga in ga prodajati svojim družbenikom, ustanovljati posojilnice in prodajalnice za združne izdelke itd., prepire med mojstri in pomočniki reševati po razsodiščih ali protovoljnih sodnijah (§ 114) itd.)

(Konec prih.)

Politični pregled.

V Ljubljani 26. julija.

Avstrijske dežele.

Poslanec so nad postavo (?)

zarad tega, kar govore v državnem zboru. — Najvišja sodnija na Dunaji ni potrdila konfiskacije, kateri je zapadel „Stockerau. Stadt und Landbote“, ki je prinesel govor Schönererjev v državnem zboru in zarad tega bil pri dveh sodnijah obsojen. — Razsodba je principijelno važna.

Dunajski listi poročajo, da se bode državni finančni minister pl. Kallay te dni, baje 30. t. m., napotil v Bosno in Hercegovino. Pregledal je osnove za reformo, kakor je nasvetoval njegov sprednjik, sedaj se pa hoče sam prepričati, koliko se tega da izpeljati. Kar bode gospod minister sam videl in opazil, to misli potem predlagati ministerstvu in delegacijam.

Govori se tudi, da pojde nekaj vojakov iz Bosne in Hercegovine na odpust, od vsakega polka baje po 600. Vsega skupaj jih bode menda 13 800, najpred starejši in ožejeni rezervisti. A število, za katero se je vojna zmanjšala je veliko večje, ker že od začetka junija niso več nadomestovali zgube pri vojakihi, t. j. namesto bolnih i. dr. niso klicali drugih k vojski.

Iz Kološvara (Klausenburg) se naznanja, da prideta svitli cesarevič in cesaričina v Huniádsko županijo 30. t. m., spremljali J. bodo mnogi odlični gospodje in služabništvo.

Iz Opave v Šleziji se poroča v „Tribüne“, da je češkim srenjam tam težavno učiteljev dobiti, odkar se je začela nova šolska doba; šlezki učitelji radi iščejo služeb drugod, dvoje vzrokov je temu, a) pičila plača, katero dobivajo pri županib, b) strogo germaniziranje čeških šol in učiteljev.

Ravnatelj na c. kr. ženskem učiteljišču se je sam izjavil v priliki Najvišega obiskovanja, da je ta zavod nemški, desiravno se tudi učenke slovanske narodnosti za učiteljstvo tam pripravljajo. T. l. je bil učiteljski izpit. Oglasilo se je med drugim tudi 7 učiteljic in te so bile potrjene za nemške šole, a oglasile so se tri že izprašane za dopolnilni izpit iz češčine in vse tri so padle. — Mislil bi vsak, da že sprašana učiteljica bode lahko napravila izpit iz češčine. A drugače je sodila komisija. Hotla je biti stroga. Kaki bodo nasledki? Učiteljice se ne bodo več oglašale za take skušnje, kdo se bode učil, troške imel in še sramoto povrh? Učiteljice bodo ostale nemške, v kar so jih izredili v učiteljišči. Vprašanje je le, ali take učiteljice morejo zadostovati svoji nalogi?

Treba je tedaj preustrojiti oboje učiteljišč, da bodo mogli pripravniki usposobiti se za svoj poklic, za umeščene učiteljice naj bode pa teča, kjer se jim bode dala prilika, nadomestiti to, kar se v učiteljišči niso učile, namreč češkega jezika.

Poročila iz Bosne in sosednih krajev iz Hercegovine se sicer mirno glase, nabera vojakov se redno izvršuje, ljudstvo polje obdeluje, a v Hercegovini v bližnjih kra-

jih poleg Črnogore ni nikakor mirno. Razpršene čete vojakom nikakor ne dajo miru. 8. junija je močna četa vstašev napadla vtrjen tabor vojakov pri Vicevini o polnoči in je notri do jutra močno streljala, vendar so vojaki, 60 mož, sovražnika odgnali. 12. p. m. so prišli vstaši še v večem številu ob 9 zvečer in so napadli zopet Velenice, kjer je bilo 100 mož 14. lovskega bataljona. Ob enem je prišla druga močna vstaška četa pred močno vtrjen glavni tabor bataljona pri Celebici, da ga zadržuje in brani odpošiljatev pomoči v Velenice. Blizu tabora v Celebici se niso upali vstaši, ker so ob oglih topovi, a izpostavljen oddelek na Velenici je bil v stiski in poslali so mu 60 mož na pomoč, kar ga je rešilo. Od 4. kompanije je padlo 9 mož 3 mrtvi, in 6 ranjenih. Ko je pozneje prišla izdatna pomoč, so jo bili vstaši že popihali. Poleg črnogorske meje so šli na Turško. Ko so jih tudi od tam zavrnil, so šli v Črnogoro v svoje skrivališča. Prav navadno je, da nadlegujejo vojske, kedar živč dovažajo. V Grabu je izpostavljenih 60 mož 77. pešpolka (nadvojvoda Karol Salvator), te so hotli vstaši obiskati. Turk pa, ki so ga dan poprej vstaši oropali, jih je ovadil. Poveljnik lajtnant Duda je nekaj vojakov pustil v zakopih, z drugimi je pa šel sovražnika naproti, in ga je čakal v zasedi, od tod in iz trdnjave so tako močno vanj streljali, da so se vstaši hitro razpršili popustivši mrtveca in mnogo orožja. Naj novejša njih taktika je, da v malih trumah po 70 do 100 napadajo slabše straže in kraje, kjer je živina in da vznemirjajo proviantne kolone. Teh situosti menda ne bode tako hitro kraj, posebno ako je to res, kar se pripoveduje, da se več ruskih in srbskih prestovoljcev zbira okoli Foče, da bi zaprečili vsak dovoz živč za vojakom, izpostavljenim ob črnogorski meji.

Vnanje države.

Pri srenjskih volitvah v Rimu so propali katoliki proti nadprednjakom in zmernim liberalcem; radikalci niso volili. Za volitev opravičenih je 23.000, a volilo jih je 10.180. Katoliki so mislili, da bodo dobili njih kandidatje vsaj 5000 glasov, imeli so 15 kandidatov, princ Borghese je dobil 4061 in drugi med 3866—3640 glasov, a nasprotni kandidatje (tudi nekateri katoliki so valed čudnega kompromisa za nje glasovali) so dobili, prva dva 6771, 6636, a drugi med 5966 in 5156 glasov. Bati se je, da katoliki ne zgube poguma, in da so potem šole, ubožnice in veliko drugega izročnega nasprotnikom. Duhovni višji in nižji, stari in mladi so šli volit.

O egiptovskih homatijah. Turčija se hoče tedaj vdeležiti konference, a Angleži s tem niso nič kaj zadovoljni, in zarad tega ne bodo nehali pripravljati se za vojsko. Sedaj je čas za mirno razpravo minul, kaj hoče sedaj konferenca, ko so topovi gromeli. — V francoskem državnem zboru so dovolili kredit za vojaške potrebe, Francosko je tedaj s svojo orientalsko politiko tam, kjer je bilo pred 6 mesci, ko je Gambeta vodil unanjo politiko.

Iz Aleksandrije se javlja 24. jul. ob 3. uri popoldne. (Reut. Bureau). Danes zjutraj so posedli angleški vojaki Ramleh po kratkem boji. Izgub ni bilo ne tu ne tam. (Ako je ta novica resnica, Arabiju ni bilo toliko nad to posicijo, sicer bi jo bil branil z večjo odločnostjo.)

Iz Pariza se javlja: Arabi-paša je osnoval novo vladu v Kahiri, kateri je predsednik Mahmud-paša. — Khedive je odstavil Arabi-pašo in ga je imenoval ustajnika; ljudstvu je dal razglasiti, da naj nikar ne plačuje

davka Arabi-paši, in armadi je prepovedal poslušati njegova povelja. — Zasebna poročila pravijo, da Arabi zapoveduje 12.000 vojakom. Voda iz vodovoda Mahmudieh hitro pada, dasiravno so Angleži nasip napravili.

Prva angleška vojna je prišla 24. t. m. v Aleksandrijo. Vseh skupaj 1100 mož. Dokler bode vsa vojna, 20.000 skupaj, bode minulo še nekaj dni. Khedive je razglasil Arabi-pašo za ustajnika; teoretično se temu ne dá ugovarjati, ali bode pa kaj koristilo, je drugo vprašanje.

Francoska misli poslati v Egipt 8 peš bataljonov, 4 trume kojnice, in bojnih baterij. To skušajo v kratkem odposlati iz Toulona. — Ob konci tega mesca bode zbranih v Toulona 17 vojnih ladij, da bodo v rezervi poveljnik je namestni admiral Thomasset; poleg tega pride 8 oklopnih brodovja, ki je pred Tunis, in 7 bark, ki so v morji pred Egiptom, vseh skupaj je tedaj 32 bojnih ladij, in sicer takih, kakoršnih uže dolgo ni bilo v sredozemskem morji. Ali bode to vse zoper Arabi-pašo?

Izvirni dopisi.

Iz Amerike. Visokočastiti gospod Andrej Andolšek, misijonar v Eagle Harbor v škofiji Marquette države Michigan; je po dolgi bolezni v želodcu 24. junija umrl. Mil. škof Janez Vertin so ga po slovesni sv. maši za mrtve v pričo več duhovnov 27. junija pokopali. Ranjki je bil rojen v Ribnici 27. sept. 1827, v mašnika posvečen 30. julija 1854, in misijonar v Ameriki od 1. novembra 1859. Bog mu daj večni mir! Naj bo priporočen v molitev vaim sošolcem! —

Naj še pri tej priliki dostavljam: Rad bi poznal Slovence, kateri je iz Amerike pisal, da je zoper slovenščino. Ker, kakor me skušnja uči, so tukaj vsi Kranjci vneti za materni jezik, in ga tudi rabijo, kolikorkrat skupaj pridejo, ko bi bili tudi že 20 in še več let v Ameriki. Res da potrebujejo tudi nemški in angleški jezik, da zamorejo s temi narodi občevati, ali materni jezik jim je čez vse priljubljen.

Domače novice.

V Ljubljani, 27. julija.

(Dvoje ustanov) za živinozdravnike iz Kranjskega na c. kr. živinozdravniškem zavodu na Dunaji po 300 gl. se razpisuje. Čas poučevanja traja 6 semestrov ali 3 leta. Tirja se 6 latinskih šol ali 6 realke in starost od 18—26 leta. Poučevanje je zastoj. — Prošnje do 15. avgusta pri deželnem odboru Kranjskem.

(Učiteljske službe v okolici ljubljanski.) Na Črnučah 400 gl. in stanovanje; v Šent-Jurji pri Šmarji 450 gl. in stanovanje; pri sv. Kocijanu 450 gl. in stanovanje; pri sv. Jakopu pri Savi 400 gl. in stanovanje, 2 učiteljska služba v Borovnici 400 gl.; na Vrhniki 3. učiteljska služba 500 gl. in 4. učit. služba 400 gl. do 2. avgusta. — Na 2. razredni šoli pri D. M. v Polji. 2. učit. služba stalno, oziroma začasno do 31. julija t. l.

V šol. okraji Črnomeljsem: Na Radovici sod. okraj. Metliškega 450 gl. in stanovanje do 31. avgusta.

V šolskem okraji Litijsem. V Toplicah pri Zagerji 4. učit. služba 400 gl. in stanovanje oziroma za časno.

V šolskem okraji Kočevskem na novo vrejenih šolah v Grčaric (Masern) in v Veli-

kih Poljanah (Grossjölland) po 400 gl. in stanovanje. Oboje začasno do 15. avgusta t. l.

V šolskem okraji Radovljiškem. Na 2. razredni šoli v Bohinjski Bistrici, 2. učit. služba 400 gl. tudi priboljška 60 gl., ki je preklicaven do 25. avgusta.

Razne reči.

— V Podgorjah. Letina je na kranjsko isterski meji še dosti dobra, posebno turšica in krompir, glavni pridelek tukajšnjega kmeta lepo kažeta. Sadija je malo, jabelk in hrušk je nekoliko, a češpelj prav malo, dež in burja sta cvetju škodovala. Žal, da ljudje vsled pomankanja denarja le preveč žganje pijejo, in s preobilno pijačo božje darove zlorabijo. Sena je letos manj na enih krajih, le polovico od lani.

— Tržaška razstava. Zadnji petek je imel izvrševalni odbor za rastavo sejo. Tajnik Bujatti je bral natančno poročilo o vseh stvareh, pripravah in stroških za njo. Po odobrovem proračunu, če se primerijo stroški z gotovimi dohodki, ostane najmanj 12.000 gl. dobička. Ta svota se porabi v priredbo raznih svečanosti. — Nadalje je odbor po daljšem posvetovanju slenil, živinsko razstavo opustiti. Povod tega nepričakovanega sklepa je ta, da se je premalo razstavnikov živine oglasilo, kar prav obžalujemo. — Odbor je tudi konečno določil, da se razstava otvori, kakor smo uže pisali, 1. avgusta. — Te dni je poslalo mnogo razstavnikov svoje zastopnike v Trst, da poslano blago spravijo na odrejeno mu mesto in ga nadzoruje. Uže zdaj se vidi na tržaških ulicah dokaj tujcev. — Hrvatska bo na tržaški razstavi prav vrlo in lepo zastopana, iz vseh krajev hodijo poročila, da razstavi najboljše obrtniško-poljedelske proizvode. Napravila je tudi lasten in krasen pavilon v starohrvatskem slogu, ki je zbeg lepote Tržačane osupnel, da ga vsi vprek hvalijo, kar je na čast hrvatskemu imenu. Zgradbo sta postavila hrvatski arhitekt g. Bole in vseučilišni profesor g. dr. Kršnjavi; zastopnik Hrvatske pa je pri razstavi rodoljubni veletržec g. Mate Polić. — Slovanci, ki mislijo priti gledat razstavo, naj prihod tako vravnajo, da se lahko vdeležijo velike svečanosti, katero priredi 10. septembra pod pokroviteljstvom Njeg. c. visokosti, cesarjeviča Rudolfa stoječe „delalsko podporno društvo“, ki blagoslove svojo zastavo. Ogrski oddelek teži, da ima premalo prostora, če tudi je poprej 192 kvadr. metrov odstopil avstrijskemu oddelku, zato pa misli napraviti posebno galerijo. C. k. vladni komisar za bosniško razstavo je tudi uže prišel v Trst ter začel svoja dela, ta razstava bo v poslopji št. I. Orijentalni muzej bo imel popolnoma opravljeni turški salon. Tržaško razstavo odpre nadvojvoda Karl Ludevít osobno. Cesarjevič in visoko njegova soproga jo obiščeta najbrže v začetku septembra cesar in cesarica pa v drugi polovici meseca septembra. „Edinost“.

— Oblak se je vtergal v zgornjem Polabji v dolini reke „Aupa“, pritoka Elbi. — Deroča voda je odnesla več tisoč seženj derv, podirala mostove in jezove, odnašala cele (manjše) hiše, železnico na več krajih pretrgala. V Marschendorf je mogla tovarna delo ustaviti, voda je vzela jezova. Prizadeti so kraji: Johannesbad, Freiheit, Trautenau in dr. Utonilo je 47 ljudi. V pomoč poslali so 206 pionirjev in 74 mož od stavbarstva (genie) s 7 častniki.

— Linzer Quartalschrift izšel je te dni III. snopič, ki obsega: (Dalje.) 17) Die

mit „Wartegebühr“ beurlaubten Gagisten unterstehen der militärgeistlichen Jurisdiction. V. Militärkurat Heinrich Palka. 18) Nochmals das „ewige Licht“. Von Pfarrvikar Jos. Sailer. X. Literatur: 1) Vehring, Lehrbuch des Kirchenrechtes, 2. Aufl. 2. Häft. Recensirt von Prof. Dr. Rudolf Ritter v. Scherer. 2) Sämtliche Rundschreiben Leo XIII. Zweite Sammlung Rec. von Dr. v. Scherer. 3) Schneid, die Philosophie des hl. Thomas von Aquin. Rec. v. Prof. Dr. Sprinzi. 4) Evers, Katholisch oder protestantisch? Rec. v. Dr. Sprinzi. 5) Strauch, „Margaretha Ebner und Heinrich von Nödlingen“. Rec. von Pfarrer Dr. Geier. 6) Hitze, Kapital und Arbeit. Rec. von Franz Graf Kuefstein. 7) Delama, Tractatus de iustitia et iure, II. Afl. Rec. von Prof. Gundhuber. 8) Ebeses, Geschichte der Pack'schen Händel. Rec. von Prof. Pucher. 9) Philipp de Lorenci, Geiler's von Kaisersberg ausgewählte Schriften. Rec. v. Stiftdedchant Konrad Meindl. 10) Ezerny, der erste Bauernaufstand in Oberösterreich. Rec. von Prof. Dr. Schmid. 11) Wedewer, Grundriss der Apologetik. Rec. von Prof. Kobler. 12) Schmid, Grundlinien der Patrologie und 13) Vogl, Bild einer vollkommenen Ordensfrau. Rec. von Subregens Döllinger. 14—16) Reus — Ausserer, Lebensgeschichte der Schwester Agnes Klara Steiner. — Die Busse in Passionsbildern. — Rom als Hauptstadt von Italien. Rec. von Prof. Dr. Hiptmaier. 17—20) Das neue Pustet'sche Rituale Romanum — Graeffel, Adjutorium nostrum in Nomine Domini — Vom Cap zum Sambesi von Spillmann — Atlas zur biblischen Geschichte. Rec. von Prof. Schmuckenschäger. 21) Woker, Geschichte der Norddeutschen Franziskaner Missionen. Rec. von Prof. Dr. Kerstgens. — 22) Pachtler, das göttliche Recht der Familie und der Kirche auf die Schule. 23) Binet, der Freund der armen Seelen. Rec. von Prof. Dr. Niglutsch (Konec pr.h.)

Javne dražbe.

29. julija. Povzeta drž. pos. Franceta Stadelja iz Budanj, 250 gl. Vipava. — 1. eks. drž. pos. Karola Pogorele iz Dolenje vasi, 814 gl. 25 kr. Ribnica. — 1. eks. drž. pos. Andreja Semiča iz Budanj 250 gl. Vipava. — 1. eks. drž. pri Jožefu Podpečnik iz Jenenice, 90 gl. Kranjska gora. 2. eks. dražba posest. Petra Jankoviča iz Studence. Ljubljana. 1. eks. dražba posest. Janeza Grošelj iz Golobrd, 2320 gl.; Matija Škofica iz Golobrd, 1533 gl. Ljubljana. 2. eks. drž. pos. Antona Jeriha iz Pijave gorice h. št. 9. Ljubljana. 2. eks. drž. Jakoba Vodnika iz Zaloga. Ljubljana. 1. eks. drž. Jerneja Strumbelj iz Tomišlja, 2499 gl. Ljubljana.

Umrlil so:

21. julija. France Gogala, 7 tednov, oslabljenje. 22. julija. Jakob Martinčič, 1 1/2 leta, črevesni katar. Terezija Toppel 55 let, mrtud. — Lorenc Mollik 81 let, starost. France Krava, 46 let, rak. Terez Jerič, 32 let, spridenje želodca. 23. julija. Janez Strekel, 4 m., božjast. 24. julija. Neža Oražem, jetika. V bolnišnici 19. julija. Roženč, 1 1/2 leta (Poljane st. 42) božjast. 20. julija. Janez Zavřen 6 mesecev, črevesen katar. 21. julija. Jože Kastelic 34 let jetika. 23. julija. France Obaha, 49 let. Franc Kušlin 27 let, jetika. Gasper Friler 27 let. Pri vojaki 19. julija. Jurija Černi, pešec, tifus.

Duhovnik v pokoji

precej lahko dobi službo v neki grajščini na Dolenjskem pri prav dobri katoliški rodbini kot hišni duhoven. Razun hrane in stanovanja dobi še 150 gl. plače.

Natančneje se izve pri vredništvu „Slovenca.“ (2)

Zopet v zalogi:

Križev pot,

14 postaj, jako lep oljnotisk; širokost 36 cm., visokost 50 cm. Cena 21 gl.

Dotične okvire točno po kolikor mož nizkih cenah preskrbuje

Katoliška bukvarna
v Ljubljani.

(1)

C. Hoffmann-ov

„Pflanzen-Atlas“

nach dem

Linnéschen System.

80 fino barvanih tabelj

z več kot 800 slikami in razlaganjem.

Cena v pol-kaliko vezani knjigi, z zlatim natisom 7 gla. 20 kr.

Linne-jeva sostava rastljin, klasično delo švedskega naravoslovca, je še dandanašnji in bode ostala prvi vogelni kamen ter podpora vse znanstvene botanike; še dandanes velja zaradi svoje jednostavnosti, čistobe ter umljivosti kot najzvestejši vodnik za prvenca v znanstvu rastlinstva.

Upeljava v Linnejevo sistemo s prav po naravni povzetimi predstavami olajšati je namen tega dela. Ob enem se pa s to knjigo podá bogata, s naravnimi barvami ozaljšana, celotna podoba rastlinstva.

Razlaganje ni preveč obširno, a vendar daje popoln pregled vseh redov in razredov Linnejeve sisteme; krajev, kjer se nabaja, ali od kodar je bila prinesena itd.

Po povedanem se lahko razvidi, da je „Pflanzen-Atlas“ izvrsten učni pripomoček za vsakega g. učitelja. Pa tudi takim, ki se za botaniko sploh zanimajo, kakor vrtnarjem, umnim kmetovalcem, gozdarjem, lekarjem bode gotovo „Pflanzen-Atlas“ dobro došel. — Prijateljem cvetlične slikarje nudijo „rastlinske podobe“ izvrstne predloge.

Posebno se priporoča delo kot dar za mladino. (1)

„Pflanzen-Atlas“ se lahko dobiva po zvezkih vsakih štirnajst dni, ali pa tudi celo delo vkup h krati, vezano ali nevezano v

Katoliški bukvarni.

Kupiti se želi

Jez ičnik,

pisal prof. Marn, in sicer letnik I, IX, X, XI in XII. Kdor bi ga prodal, naj ga pošlje (2)

Katoliški bukvarni

v Ljubljani, pred škofijo šte. 6.

Dober kup ure.

Jaz pošiljam uro proti poštenu povzetju, in komur ura ni všeč, dam denar nazaj. Tedaj je kupčija brez nevarnosti.

1 cilindur ura iz srebernga niklja z verižico, prej 12 gl., zdaj 5 gl. 25 kr.

1 ura na sidro iz srebernega niklja z verižico, prej 15 gl., zdaj 7 gl. 25 kr.

1 srebrna remontoir Washington ura z verižico, prej 30 gl., zdaj 15 gl.

1 srebrna ura na sidro s patentiranim kolesjem in verižico, prej 25 gl. 11 gl. 25 kr.

1 zlata ura za gospe, prej po 40 gl., zdaj po 20 gl. z verižico okoli vratu.

1 zlata remontoir ura prej po 100 gl., zdaj po 40 gl. (6)

Jamstvo za pet let.

Ph. Fromm, urar

na Dunaji. Wien, gegenüber der Wollzeile.

J. Blaznikovi nasledniki v Ljubljani.

Izdajatelj in odgovorni vrednik Jožef Jerič.